

ת"פ 3286/12/16 - מדינת ישראל נגד יהודה סבג

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 3286-12-16 מדינת ישראל נ' סבג(עצור

בפיקוח)

ת"פ 62760-11-16 מדינת ישראל נ' דרי(אחר/נוסף)

בפני כבוד השופט, סגן הנשיא שמואל הרבסט
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יהודה סבג

הנאשם

גזר דין

האישום

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של ניסיון להפרת הוראה חוקית, זיוף בנסיבות מחמירות והתחזות כאדם אחר, על פי סעיפים 287(א) יחד עם סעיף 25, סעיף 418 (סיפא) וסעיף 441 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

על פי כתב האישום, הנאשם צריך היה להתייצב ביום 23.10.12 לריצוי עונש מאסר אשר הוטל עליו במסגרתו של ת"פ 326/09 (בית משפט מחוזי ירושלים).

בתחילת חודש אוקטובר 2012, הגיע לידי הנאשם דרכון שמספרו 12706422 הרשום על שם חברו משה בן חמו (להלן: "**הדרכון**").

סמוך לאחר מכן, פנה הנאשם לאחר אשר זייף את הדרכון בכך שהדביק בו את תמונת הנאשם תמורת 700 דולר. במועד שאינו ידוע למאשימה, סמוך ליום 23.10.12, קנה הנאשם כרטיס טיסה לקייב, תוך שהוא מוסר את פרטי הדרכון המזויף לסוכן הנסיעות.

ביום 23.10.12, הגיע הנאשם לנמל התעופה בן גוריון, כשבידו הדרכון המזויף, ותוך שהוא מתחזה למשה בן חמו, עבר את ביקורת הגבולות ועלה על הטיסה.

הנאשם נתפס על ידי משטרת ישראל בעודו יושב במקומו במטוס.

הצדדים הגיעו להסדר טיעון אשר במסגרתו הודה הנאשם, וסוכם כי המאשימה תעתור לעונש של 12 חודשי מאסר

עמוד 1

בפועל, והצדדים יהיו חופשיים בטיעוניהם לגבי יתר רכיבי הענישה.

לאחר הכרעת הדין אשר ניתנה במסגרת הסדר הטיעון, הוגש נגד הנאשם תיק נוסף, ת"פ 3286-12-16, והנאשם הורשע גם בו, בהתאם להודאתו בעבירות של סיוע לסחר בסם מסוכן, איומים ותקיפה סתם, לפי סעיפים 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 בצירוף סעיף 32 לחוק העונשין, וסעיפים 192 ו- 379 לחוק העונשין (להלן: "**התיק המצורף**").

כתב האישום בתיק המצורף כולל שני אישומים.

האישום הראשון מתייחס ליום 24.5.16, אז פנה סוכן מטעם המשטרה לנאשם וביקש ממנו שיארגן עבורו רכישה של 20 גר' סם מסוג קוקאין. הנאשם אמר לסוכן להגיע לביתו, וכאשר הגיע נסעו השניים לביתו של נאשם אחר. אותו נאשם ניהל משא ומתן עם הסוכן לגבי מחיר הסם והשלוחה נסעו לשכונת בית צפפה, שם קיבל הנאשם האחר סם. הנאשם שלפניו מסר לסוכן שקית ובתוכה הסם והסוכן שילם תמורת הסם, ₪ 680 לנאשם האחר. לאחר מכן, עלו השלושה לביתו של הנאשם האחר ושם ניסו את הסם שנרכש.

האישום השני מתאר כי בחודש מרץ 2016 הנאשם פעל בשם יהודה גבאי, לשם גביית חוב מאדם אחר. לאחר שמר גבאי הטיל את החובה לתשלום החוב על הסוכן, טרם הופעל כסוכן, דרש הנאשם מהסוכן לשלם לו את החוב, תוך שהוא מפעיל עליו לחץ ומאיים עליו באמרו: "אני אזיין אותך", "**אני לא אשן עד שאתפוס אותך**". הסוכן הציע לשלם לנאשם סכום של 4,000 ₪, אך הנאשם המשיך ללחוץ עליו ולאיים עליו שישלם לו את מלוא הסכום. ביום 3.8.16 הגיע הסוכן להיפגש עם הנאשם ולשלם לו 1,000 ₪. הנאשם לא היה מרוצה מכך שהסוכן לא שילם את מלוא הסכום ואיים עליו באומרו: "**המזל שלך שבאת כשהילדים פה עכשיו . . . אני מבטיח לך כשאני לא אהיה איתם אני אראה לך בדיוק איך ה. . .**". הנאשם והסוכן התווכחו על המשך תשלום החוב, והנאשם משך את המפתח מתוך אופנועו של הסוכן, תוך שהוא מקלל אותו ומאיים עליו שלא יקבל את המפתח עד שישלם לו. לבסוף הסוכן נסע מן המקום.

בהמשך, נפגש הנאשם עם ערן, בעל החוב. בין השניים התפתח דין ודברים שכלל דחיפות הדדיות, והנאשם היכה את ערן באגרוף בפניו. לאחר מספר דקות, ערן דחף את הנאשם.

כאמור, הנאשם הודה והורשע בעבירות המיוחסות לו בגין מעשים אלה במסגרת הסדר טיעון, אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש.

טיעונים לעונש

בטיעוניה לעונש טענה **ב"כ המאשימה** כי מעשיו של הנאשם יש בהם כדי לפגוע באמינותם של תעודות המונפקות על ידי המדינה וכן בניסיון להפר את ההוראה החוקית שניתנה יש כדי לפגוע באופן משמעותי בתוקפן החוקי והמוסרי של החלטות שניתנו על ידי הערכאות המשפטיות השונות.

בשל ערכים מוגנים אלו, ולנוכח נסיבות ביצוען של העבירות, גורסת המאשימה כי מתחם העונש ההולם ראוי שיעמוד על 6-12 חודשי מאסר בפועל ממש, ולנוכח נתוניו האישיים של הנאשם הכוללים 16 הרשעות, במגוון עבירות אלימות, סמים, חטיפה, הדחה באיומים, תקיפת שוטר, החזקת סכין, גניבת רכב והפרת הוראה חוקית אשר בגין הוא ריצה במצטבר עונש של 154 חודשי מאסר, הרי שיש להעמידו על הצד **הגבוה** של מתחם זה, היינו 12 חודשי מאסר בפועל

יחד עם מאסר מותנה, קנס וענישה נלווית.

אשר לתיק המצורף, טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם במאסר פגע קשות בגופו של האחר וכן, עסק בסמים מסוכנים הפוגעים בבריאותו הנפשית והפיזית של הציבור, ומשום כך היא סבורה כי יש לקבוע שני מתחמי ענישה שונים, על אף שהאירועים קשורים האחד למשנהו. בגין עבירה הקשורה לסמים מסוכנים, לדבריה, יש לקבוע מתחם ענישה אשר יעמוד על מספר חודשי מאסר ועד ל-15 חודשים, בגין עבירת האלימות המתחם העונשי ההולם הוא בין מאסר שיחול וירוצה בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל.

לדבריה, הנאשם הינו עבריין ויעיד על כך רישומו הפלילי רחב ההיקף, אך אין היא מתעלמת מהדרך השיקומית המסוימת והמוגבלת, לדבריה, אותה עבר הנאשם, ועל כן מקומו צריך שיהיה בחלקם המרכזי של מתחמים עונשיים אלו תוך צבירתם האחד לשני ולשלישי וכן, יש להפעיל את המאסרים המתונים התלויים ועומדים נגד הנאשם במצטבר האחד לשני ובמצטבר למתחמים העונשיים אשר צוינו לעיל. משכך, סיכמה ואמרה עונשו של הנאשם צריך שיעמוד על 48 חודשי מאסר בפועל אליהן יש להוסיף את המאסרים המותנים וכן לגזור מאסר על תנאי חדש ונוסף, קנס ופיצוי.

הסניגור המלומד, עוה"ד חן הולנדר, טען מנגד, כי הנאשם לא התכוון לברוח לצמיתות מריצוי עונשו, וכל שרצה היה להגיע לקבר הרב נחמן מאומן ולבקר שם בטרם יתחיל לרצות את עונשו, ועל כן עברותיו בוצעו באופן חד פעמי וניתן להגדירם כמעידה מיותרת, אך לא יותר מכך, ועל כן יש להלום את מעשיו בעונש מתון מזה אליו עותרת המאשימה.

העבירות המיוחסות לנאשם בתיק המצורף לשיטתו, מקורן בהדחה של סוכן משטרתי אשר לחץ על הנאשם לבצע את עבירות המנויות בכתב האישום הנוסף, משום כך יש לבחור מתחמי ענישה מקלים יותר מאלו המוצעים על ידי המאשימה. עוד ציין בא כוח הנאשם כי אין להתעלם מהטרגדיות האישיות אשר פקדו את הנאשם, טביעת בנו הקטן וכן מחלתו הקשה של הבן אשר נולד לאחר מכן, במיוחד אין לשכוח כי לא נעברו עבירות נוספות על ידי נאשם זה, ולמי שנושא בחובו עבר פלילי כה משמעותי אין להתעלם ממצב אחר וחדש זה. עוד ציין בא כוח הנאשם כי הנאשם היה עצור מזה מספר חודשים במעצר של ממש וכן, היה עצור בפיקוח אלקטרוני למעלה מ-18 חודשים ויש להתחשב בתנאים מגבילים אלו בעת הטלת העונש.

בא כוח הנאשם אף הפנה לתסקיר שירות המבחן הממליץ על ענישה מוחשית אך לא כזו אשר תרחיק את הנאשם באופן מוחלט מן החברה למשך תקופה ארוכה, והוא שב וביקש להתחשב בנאשם ובמשפחתו בעת גזירת העונש.

הנאשם, בדבריו האחרון, ביקש להבהיר כי הוא שינה את אורחות חייו והשמתו בבית הכלא לא תפיק תועלת חברתית או אחרת, משום כך ביקש להניח את הפרק העברייני בחייו מאחוריו ולתת לו לשקם את חייו משפחתו.

תסקירי שירות המבחן

תסקיר שירות המבחן אשר הוגש לעיוני ביום 12.4.16, מלמד כי הנאשם הינו בן 34 שנים, גרוש ואב לשלושה ילדים, אשר עברו הפלילי סבוך ומורכב והוא ריצה 11 עונשי מאסר בפועל.

הנאשם תואר כאדם אשר אימץ דפוסי חשיבה עברייניים וכוחניים, וניהל אורח חיים שולי ובעייתי מגיל ההתבגרות, כאשר

בבסיס התנהלותו עומדים, בין השאר, נטייה לאימפולסיביות וקשיים משמעותיים לשלוט בדחפיו.

יחסו לעברותיו הוא יחס מצמצם, אולם הוא מעוניין להשקיע עצמו בהורות בריאה, והוא מבטא רצון מילולי לעשות כן. לדברי קצינת המבחן, הנאשם מתקשה להציב לעצמו גבולות חיצוניים, ומסגרת טיפולית קהילתית עשויה להתאים לו, אולם בהעדר הצעה קונקרטית, הרי שאין מנוס מהטלת עונש הכולל מאסר בפועל ממש וכן מאסר מותנה.

תסקיר משלים אשר הוגש ביום 10.10.16 מלמדנו כי הנאשם מביע יחס כן ויכולת לביקורת עצמית, אשר לדברי קצינת המבחן, לא היו אצלו בעבר ומשכך, הוא בשל יותר להליך טיפולי ועל כן נדחה הדיון בעניינו לשלושה חודשים.

תסקיר נוסף בעניינו של הנאשם אשר הגיע לעיוני ביום 29.1.17, מדווח על מעצרו של הנאשם בגין העבירות נשוא התיק המצורף. קודם למעצרו בתיק זה, החל הנאשם התהליך טיפולי אשר כלל קשר פרטני ביחידת של"מ וטיפול קבוצתי בשליטה בכעסים בעמותת יד שרה, אך נוכח מעצרו, עלה הצורך לבחון את קידום ביצוע התוכנית הטיפולית, ולכן התבקשה דחייה בת חודשיים. בהמשך, התבקשה דחייה נוספת לבחינת שילובו בתוכנית הטיפולית.

בתסקיר מיום 10.11.17, נסקרו ההליכים שהתקיימו עם הגורמים הטיפוליים לצורך בחינת שילובו מחדש של הנאשם בטיפול. דווח כי באותה עת הנאשם ביטא רצון להשתלב בטיפול, אך לצד זאת התקשה לעמוד בתנאים המגבילים בהם שוחרר. באותה עת היה הנאשם מצוי בשלב התחלתי טרם בניית תוכנית טיפולית, ובלט כי הוא מרוכז בהשגת מטרותיו הקונקרטיות של ביטול התנאים המגבילים, דבר שהקשה עליו להתפנות ולהעמיק בתהליך של טיפול ושינוי מהותי.

לפיכך, מסר שירות המבחן כי קיימים ספקות באשר לבשלות ותובנה מספקת ליכולת הנאשם להפיק תועלת ממשית ולהתמסר לתהליך טיפולי משמעותי. יחד עם זאת, הסכים שירות המבחן להמשיך ולעקוב אחר תהליך שילובו ביחידת השל"מ, במסגרת תקופת ניסיון נוספת בת 4 חודשים.

בתסקיר נוסף מיום 19.3.18, ביקש שירות המבחן שהות נוספת, על מנת לערוך מפגש עם כלל הגורמים הטיפוליים המעורבים, על מנת לבחון את הספקות שהתעוררו ולגבש המלצות באשר להמשך הטיפול.

תסקיר מיום 8.5.18 עומד על עומק הדפוסים השוליים לפיהם פועל הנאשם לאורך השנים והקושי להפנים את גבולות החוק, תוך היותו ממוקד במילוי צרכיו ובמציאת פתרונות מידיים מהעולם השולי בו הוא מעורה מגיל צעיר.

וועדת ההתייעצות שקיימו כל גורמי הטיפול בנאשם ובמשפחתו בהנהלת מחוז ירושלים במשרד הרווחה, דווחה על מערכת יחסים אלימה בין הנאשם לבת זוגו, על מחיר קשה שבנותיו משלמות מעצם נוכחותו בבית, על התנהלות החיים עמו אשר לא מאפשרים להן התפתחות תקינה בהתאם לגילן. עוד דווח כי עד כה לא חל שינוי מהותי באופן התנהלותו של הנאשם במערכת המשפחתית, היכול להעיד על הפחתת סיכון פוטנציאלי להמשך והומלץ על יציאתו של הנאשם מביתו לאלתר, למעצר בית במקום אחר.

יחידת השל"מ דיווחה כי הנאשם אינו מחויב לתהליך ולא עובר תהליך טיפולי משמעותי. הוא אינו מתמיד ואף נמנע מהשתלבות בקבוצה לגברים אלימים, למרות ניסיונותיה הרבים של המטפלת, ובעקבות זאת הוחלט על הפסקת הטיפול.

שירות המבחן העריך את הצהרותיו לרצונו לערוך שינוי בפער ניכר עם מוכנותו לגעת בדפוסיו העברייניים ולעשות עיבוד רגשי מעמיק בפועל.

לצד שיתוף פעולה פורמלי עם יחידת השל"מ, עלה כי בפועל הנאשם מתקשה לערוך תהליך טיפולי של התבוננות עצמית בדפוסיו באופן שיקדם תהליך של שינוי, ובלט כי במקביל לקשר הטיפולי, הנאשם המשיך לנהוג בנורמות העברייניות המופנמות ונפתחו נגדו תיקים נוספים.

לפיכך, בהתחשב בכל האמור, בהמלצת ועדת ההתייעצות אשר התרשמה כי קיימת אינדיקציה להמשך פוטנציאל סיכוני כלפי בני המשפחה, לצד הפסקת הטיפול, ובשל ההתרשמות כי למרות משך זמן ההתערבות הטיפולית אשר לא הביאה להתקדמות ממשית, ונוכח הספקות באשר ליכולתו להפיק תועלת משמעותית במסגרת טיפול ב"יד שרה", שירות המבחן לא המליץ על חלופות ענישה או שיקום במסגרת הקהילה.

בתסקיר מיום 8.7.18 נמסר למרבה הצער, כי ביום 13.5.18, נפטר בנו התינוק של הנאשם בנסיבות טרגיות, ומאז היה הנאשם במשבר אישי ומשפחתי והתקשה להתמודד בכוחות עצמו.

שירות המבחן התרשם כי ללא התערבות טיפולית במצבו הנפשי, עלול מצבו להוות גורם סיכוני נוסף להישנות התנהגות עוברת חוק. הנאשם הביע נכונות מילולית לטיפול, אולם בפועל לא קידם את כניסתו לטיפול. למרות הערכת הסיכון במצבו, מסר שירות המבחן כי יוכל להמשיך לפעול לבחינת מצבו וצרכיו הטיפוליים, במסגרת תקופת דחייה בת 3 חודשים נוספים.

תסקיר מיום 9.10.18 מעדכן כי בשיחות עמו, שב וביטא הנאשם רצון להיעזר בהתערבות טיפולית, לצורך מניעת חזרה על התנהגות עוברת חוק. במקביל יצר קשר עם המרכז למשפחה ב"יד שרה", והופנה לקבוצה בנושא "שליטה בכעסים" הצפויה להיפתח ביום 12.10.18 למשך 16 מפגשים על בסיס שבועי, עד סוף חודש ינואר 2019 לערך.

לאור האמור, ביקש שירות המבחן לדחות את משפטו של הנאשם למשך 4 חודשים על מנת להמשיך לאפשר לנאשם את מיצוי אפיק הטיפולי טרם סיום ההליך המשפטי.

תסקיר מיום 12.5.19, מתאר כי הנאשם סיים כנדרש את הטיפול בקבוצה, השתתף במפגשים וחש שנתרם מהטיפול והשפעתו עליו רבה. דווח שהנאשם עדיין נמצא בראשית דרכו השיקומית, וטרם ניתן להעריך את יכולתו להפיק תועלת משמעותית מהתהליך הטיפולי לאורך זמן.

שירות המבחן התרשם כי המוטיבציה של הנאשם לטיפול כנה, ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם משמעותי המדרבן אותו לבחון את התנהגותו והוא נמצא בתהליך של למידה להיעזר בקבוצה.

עם זאת, מאחר שהנאשם היה עדיין בראשית דרכו בתהליך הטיפולי, ביקש שירות המבחן דחייה נוספת של 4 חודשים, על מנת לעקבו אחר מצבו והתייבבותו.

תסקיר אחרון מיום 15.9.19 מתאר כי מאז נפטר בנו התינוק, הנאשם מתמודד עם משבר אישי ומשפחתי. לפני כחודשיים נולד לו ולאשתו בן נוסף אשר סובל ממום בלבו, נזקק לטיפול רפואי וניתוח ועתיד לעבור ניתוחים נוספים.

בנוסף, בתקופה המקבילה ללידת הבן, עבר הנאשם תאונת דרכים בה נפצע בכתפו ושבר מספר צלעות, ומאז הוא סובל מכאבים ומרותק לביתו ולכן נאלץ להפסיק את הטיפול הקבוצתי במרכז למשפחה ב"יד שרה". עם זאת, מנחה הקבוצה דיווח שהנאשם חידש את הטיפול ביום 2.9.19, אולם על אף רצונו להמשיך להיעזר בתהליך הקבוצתי, התקשה לגלות פניות להיפתח להליכים הרגשיים, בבשל התמודדותו עם מצבו הרפואי, טראומת אובדן בנו ומצבו

הרפואי המורכב של בנו התינוק.

מסוף שנת 2016 לא עומדים נגדו תיקים פלייליים פתוחים חדשים.

לסיכום, מסר שירות המבחן כי התרשם שלצד דפוסים עברייניים שפיתח במהלך חייו, בכלל זה התנהגות אלימה, במסגרת הליך זה הנאשם שולב בטיפול, בו לראשונה הצליח לעמוד וניכרה מגמת שיפור חיובית במצבו.

ניכר כי המשברים המשפחתיים הובילו לגמישות מחשבתית ורגשית ועריכת חשיבה מחודשת על חייו ובחירותיו, תוך העברת מוקד עיסוקו לדאגה לבני משפחתו. בניגוד לעבר, הוא מגלה כיום נכונות פעילה יותר ורצון להיעזר בגורמי הטיפול.

בהתחשב במציאות חייו כיום דווח שלצד חזרתו לתהליך הטיפול, עיקר העיסוק הוא בהכלה ותמיכה במצבו הנפשי והרגשי, כאשר עולה קושי להתפנות לעבודה פנימית נוספת סביב דפוסיו.

לפיכך, בשל המצב הרפואי והרגשי, העריך שירות המבחן שהנאשם יתקשה לעמוד בביצוע עבודות שירות במידה ויוטלו עליו, ועל כן המליץ לדחות את הדיון לתקופה נוספת של 4 חודשים, על מנת לאפשר לנאשם החלמה ובתקווה להתייצבות רגשית, טרם מתן גזר הדין.

לחילופין, אם יינתן גזר הדין כבר כעת, הומלץ כי יוטל צו מבחן למשך שנה וחצי, אשר יהווה גורם תמיכתי עבור הנאשם, לאור המציאות בה נתון כיום, בתקווה כי בהמשך יהיה ניתן להמשיך לעבוד עמו על המשך שינוי דפוסיו הבעייתיים. בנוסף הומלץ על הטלת מאסר על תנאי משמעותי וחתימה על התחייבות להימנע מעבירה נוספת בעתיד.

התסקיר אחרון והמשלים, אשר הוגש לעיוני ביום 16.12.19 מלמד כי הנאשם מוסיף ומתמודד עם קשייו האישיים. למרבה הצער, עולה כי אשתו פיתחה תלות באלכוהול נוכח הטרגדיות אשר פקדו אותה, ומשום כך נפרדו השניים והנאשם מתמקד כיום בטיפול בבנו החולה יחד עם החלמתו מפציעה בתאונת דרכים בה היה מעורב לפני מספר חודשים, כאשר הוא ממשיך בטיפול קבוצתי בנושא "שליטה בכעסים".

קצינת המבחן מבקשת להתחשב בהליך השיקומי בו מצוי הנאשם, בנסיבות חייו המורכבות, וביתר גורמי הסיכון המתוארים בתסקירים הקודמים, משום כך, היא ממליצה על ענישה הכוללת מאסר שירות בעבודות שירות וכן ענישה נלווית הכוללת צו מבחן.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם בתיק העיקרי

הערכים המוגנים בעבירה של התחזות וזיוף דרכון הינם הגנה על מסמכים רשמיים המונפקים על ידי המדינה, המאפשרים פיקוח על היוצאים והנכנסים בשעריה, וכן כיבוד החלטות שיפוטיות.

מכתב האישום עולה, כי הנאשם תכנן את צעדיו בקפידה. הוא פנה לזיפן מקצועי על מנת שידביק את תמונתו בדרכון המזויף אותו השיג, תוך שהוא מתייבץ בנמל התעופה בן גוריון ומציג עצמו כאדם אחר, על מנת לעקוף את ההוראה השיפוטית אשר ניתנה ועניינה התייצבותו לריצוי מאסר. אופן פעולתו של הנאשם מלמד כי הוא שקל את מהלכי מעשיו

לפרטים, בטרם הוציאם לפועל.

הנאשם פעל בדרך זו, כשהוא אינו ירא את החוק ואינו בוחל בפגיעה בערכים המוגנים שצוינו לעיל.

שקלתי את הערכים המוגנים שבעבירות שלפניי, את הענישה הנוהגת בעבירות מעין אלה ואת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומצאתי, כי מתחם הענישה ההולם את העבירות נע בין **מאסר שירוצה בעבודות שירות ועונשים נלווים ועד 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל**.

מתחם העונש ההולם בתיק המצורף

בכתב האישום בתיק המצורף שני אישומים, אשר כל אחד מהם התרחש במועד שונה, והגם שבשניהם מעורב הסוכן המשטרתי, מדובר בשני מקרים שונים, שהתרחשו בפער זמן של מספר חודשים, והעבירות שבוצעו בהם שונות במהותם, ולפיכך, לכל אחד מהאישומים ייקבע מתחם עונשי נפרד.

באישום הראשון הורשע הנאשם בעבירה של סיוע לסחר בסמים.

נגע הסמים פוגע קשות בחברתנו. פגיעתו איננה במשתמשים בסמים בלבד, אלא בחברה כולה, שכן לשימוש בסמים תופעות שליליות נוספות של התמכרות, עבריינות נלוות בתחום הרכוש והאלימות וכמובן פגיעה בבריאות המשתמשים.

בית המשפט העליון חזר על הצורך להיאבק בתופעה באמצעות ענישה מחמירה בע"פ 9482/09 **ביטון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, מיום 24.7.11):

"נגע הסמים הפוגע קשות בחברתנו מחייב מלחמת חורמה והעונשים שיגזרו על ידי בתי המשפט בשל עבירות סמים צריכים להשתלב במאבק הכולל להדברת הנגע. יש ליתן משקל ממשי לשיקול ההרתעת אל מול השיקולים האישיים, אשר משקלם יהיה נמוך יותר במקרים כגון אלה. 'עונש הולם למחזיקי סמים שלא לשימוש עצמי - קרי: למשולבים במערכת ההפצה - מכוון לקבוע בהכרת הכל את החומרה היתירה שאני מייחסים להפצת הסמים, ולהרתיע עבריינים בכוח משלוח ידם בפעילות ההפצה. שתי תכליות מרכזיות אלו ניתן להשיג רק על ידי הטלת עונשים חמורים' (ע"פ 966/94 אמזלג נ' מדינת ישראל (12.12.1995))."

חלקם של בתי המשפט במלחמה בנגע הסמים הינו מרכזי. ככל שהעבריין ממוקם גבוה יותר בשרשרת הפצת הסם וחלקו בסחר רב יותר, תהא הענישה מחמירה יותר והשיקול החברתי-ציבורי של מיגור נגע הסמים יגבר על שיקוליהם האישיים של סוחרי הסמים.

נסיבות ביצוע העבירה הביאו לכך שהנאשם לא הורשע בביצוע העבירה העיקרית של הסחר בסם, אך חלקו בפרשה היה מרכזי, שכן הוא סייע באופן משמעותי לביצוע העבירה. הסיוע של הנאשם לעבירה לא הסתכם בהכרות בין הסוכן לסוחר, אלא כלל גם את הסעת הסוכן ברכבו של הנאשם לביתו של הסוחר. הנאשם היה נוכח בעת ביצוע העסקה, מסר לסוכן את הסם בעצמו, ולאחר מכן ניסה יחד איתו את הסם.

העובדה שמדובר בסם מסוג קוקאין, אחד הסמים הקשים, בכמות משמעותית של 20 גרם, היא נסיבה נוספת לחומרה.

בהתחשב בפגיעה המשמעותית בערך המוגן בנסיבות ביצוע העבירה, במדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה בעבירות אלה, **נע מתחם הענישה ההולם אישום זה בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ל- 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, נוסף לעונשים נלווים.**

יצוין כי גזר דינו של הנאשם הנוסף באישום זה, אשר הואשם גם הוא בסיוע לסחר בסמים, ניתן ביום 24.1.19. חלקו של אותו נאשם דומה לחלקו של הנאשם דנן, ובעניינו קבע בית המשפט בגזר הדין שמתחם העונש ההולם נע בין צו שירות לתועלת הציבור נרחב או מאסר בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל, צופת פני עתיד. נוכח הליך השיקום שאותו נאשם עבר, גזר עליו בית המשפט עונש הכולל 250 שעות של"צ, צו מבחן ומאסר על תנאי. בנוסף, האריך בית המשפט תנאי בר הפעלה שעמד נגד הנאשם (גזר דין בת"פ 62760-11-16, כב' השופט א סלע).

האישום השני בתיק המצורף עוסק בעבירות איומים ותקיפה סתם, בהם מוגנים הערכים של שמירה על כבוד האדם, חירותו, שלומו ובריאותו.

נסיבות המקרה מלמדות שהנאשם איים על חייו של אדם שהיה חייב לאדם אחר כסף. האיומים שהשמיע הנאשם היו בוטים. היה בהם איום ממשי על שלומו של המאויים והם לוו בקללות וב"הבטחות" לפגוע בו, במידה שלא ישלם את החוב הנטען.

בהמשך, תקף הנאשם אדם אחר כאשר היכה אותו באגרופו, במהלך דחיפות הדדיות בין הנאשם לאותו אדם.

מבלי להקל ראש בחומרת האיומים והתקיפה, אשר כפי הנראה בכתב האישום לא גרמה למותקף נזק פיזי, הרי שמדובר במעשים המצויים בצד הנמוך בחומרתם בקשת הרחבה הקיימת בעבירות אלה.

לפיכך, נוכח הפגיעה בערכים המוגנים בנסיבות אלה והתחשבות בענישה הנוהגת בפסיקה, אני קובע כי **מתחם הענישה ההולם אישום זה, נע בין מאסר קצר שיכול שירוצה בעבודות שירות ועד מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל.**

העונש המתאים

הנאשם, יליד שנת 1981, בן 37 שנים. בעברו 16 הרשעות, במגוון תחומי עבריינות, והם משתרעות החל משנת 1995 ועד 2012 אשר בגין הוא ריצה במצטבר מעל ל- 13 שנות מאסר, כאשר פעילותו העבריינית החלה לפני 20 שנים. היינו, הנאשם היה משוחרר במשך שליש מחייו הבוגרים. את כל יתר הזמן, הוא ריצה מאחורי סורג ובריח.

הנאשם הודה במיוחס לו ובכך חסך זמן שיפוטי יקר, וענין זה יזקק לזכותו.

כמו כן, איני רואה כי טענתו של הנאשם לפיה חפץ בביקור זמני וקצר בקבר הרב נחמן מברסלב ניתנת לסתירה על ידי המאשימה, ונקודה זו אף היא, תעמוד לזכותו של הנאשם.

נסיבות חייו של הנאשם, כפי שעלו מתסקירי שירות המבחן מלמדות כי הנאשם התקשה מילדותו להשתלב ולהתמיד במסגרות חינוכיות, וכבר בגיל 13 החל לבצע עבירות רכוש, אלימות וסמים. הנאשם טופל במסגרות חוץ ביתיות שונות, כולל מעון נעול, ובהמשך ניסיונות הטיפול בו במסגרת שירות המבחן- כשלו. בגיל 16 הנאשם ריצה את מאסרו הראשון, ומאסר לאורך השנים עבד באופן מזדמן וריצה מאסרים רבים.

ילדותו ועברו העגום של הנאשם הם העומדים ברקע לביצוע העבירות, וייתכן שהם אלה המסבירים את כישלון הניסיון לתת לנאשם הזדמנות נוספת לטיפול, במסגרת הליך זה.

במסגרת הליכים אלה, הופנה הנאשם לשירות המבחן. במשך חודשים רבים, נערכו ניסיונות לשלבו במסגרת טיפולית מתאימה, והנאשם אך החל השתלבותו, אולם לבסוף לא התמיד במסגרת ולמרבה הצער חזר לסורו וביצע את העבירות נשוא התיק המצורף.

מקובלת עליי הנחת היסוד של המאשימה לפיה הנאשם הנ"ל מצוי בחלקו העליון של מתחם הענישה ההולם עם נטייה מסוימת מטה עקב גילו. עם זאת, מדובר במי שעבר עבירות רבות במהלך חייו, ריצה עונשי מאסר מרובים לא פחות, ולא השכיל לקבל וללמוד את הלקח הנדרש.

אלא, שישנם תהליכים בחייו של אדם אשר היווצרותם ודרך פעולתם, לעיתים, אינה ברורה, אינה עקבית ואינה הגיונית, אך הם קורים ומתרחשים כאשר מגיע הזמן הראוי לכך, וכך אף אירע במקרה דנן.

הנאשם התחיל הליך זה כאשר הוא עברין לכל דבר ועניין. הוא נדון למאסר, ניסה להימלט ממנו בעודו ממתין להחלטה סופית בעניינו אשר עמדה להתקבל בבית המשפט העליון, וגם אם ביקש אך להתפלל בקברו של רבי נחמן מברסלב, הרי שמדובר במעשה עברייני. כשהגיע הנאשם לפני, חשבתי כי נכון יהיה לתת בידיו הזדמנות, אולי ראשונה, ליטול את גורלו בידו, להשתקם, ולהמשיך הלאה בחייו. כאדם נורמטיבי ולא כעברין. בתחילה, נטל הנאשם הזדמנות זו בשתי ידיו והשיקום והצלחתו נצצו כאור בקצה המנהרה.

אולם, התאווה לפשע חזרה והציפה את הנאשם והוא ביצע את העבירות המתוארות בכתב האישום המצורף. בשלב זה, שוב אירע הבלתי הצפוי, והליך השיקום של הנאשם, לאחר שחרורו ולאחר שהיה בתנאים מגבילים במשך תקופה שהיקפה איננו קצר, החל לצבור תאוצה, הנאשם ניהל חיי זוגיות יציבים, עבד למחייתו ונדמה היה כי בפעם הזו הצליח לעלות על דרך השיקום ולנטוש את דרך העבריינות בה הלך אורח חייו.

אלא, שאז היכה בו הגורל, ובנו הפעוט טבע באורך טרגי ושוב התהפכו חייו והוא מצא עצמו שרוי באבל כבד, צופה בהתמוטטות אישית, והכל תוך שהוא מצוי בתנאים מגבילים ובקשיי פרנסה.

מדובר היה בתקופה קשה בה ניצב הנאשם מול הטרגדיות אשר צוינו לעיל, אך לזכותו יש לומר כי הוא לא פנה שוב אל דרך הפשע, אלא התחזק בחובתו לקיים את משפחתו, ואף נולד לו בן נוסף, אשר למרבה הצער סבל וסובל ממום קשה בליבו, והוא עדיין מאושפז נכון לעת הזאת ובעיותיו הרפואיות עדיין לא נפתרו.

גם בשלב זה, לא ויתר הנאשם, כפי שמדגישה קצינת המבחן, על השתתפותו בקבוצות טיפוליות שונות תוך שהוא ממשיך ומתמודד עם הבעיות המשפחתיות אשר צוינו לעיל.

שיקום צריך להיבחן נוכח מצבו הראשוני של הנאשם. הנאשם אשר לפני כיום בן 38 שנים, החל את דרכו בעולם הפשע את היה בן 14 שנים בעבירות רכוש ובאלימות קשות והמשיך והתמיד בעולם זה. נכון כי שיקומו לא היה אחיד וכלל בתוכו עליות ומורדות, אך בסיכומו של דבר ניתן לומר כי הוא התייצב כיום ואינו מצוי עוד במקום שבו נהג להיות בעבר.

אין מדובר בשיקום סופי, אך מדובר בדרך מכובדת ביותר בה נקט הנאשם ובה בחר על אף קשיים רבים שצוינו לעיל והמפלט הטבעי להם, בעבר, עבור נאשם זה היה השיבה לפשע.

מבחן המעשה אשר אין חזק ממנו מלמד כי הנאשם אינו פושע עוד אלא אדם אשר צריך וחייב להתמודד עם משימות רבות ומורכבות בחייו האישיים.

הנאשם שהה כ-6 חודשים במאסר של ממש וכשנה ומחצה במעצר בפיקוח אלקטרוני. פסיקת בית המשפט העליון קבע כי יש להתחשב בתקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני גם אם לא לחשבה באופן מתמטי ומדויק, אך כך או כך, בסופו של דבר מתכנסת ההתחשבות לחישוב, וגם אם לא אקבע מפתח מדויק להמרת תקופת האיזוק האלקטרוני, הרי שאין להתעלם מהעובדה כי הנאשם נתן את הדין באופן משמעותי על מעשיו.

כנגד הנאשם תלויים ועומדים שני מאסרים מותנים, בני 10 ו-6 חודשים בהתאמה, ואף אותם יש לחשב במסגרת התיק דנן. נוכח תקופת המאסר המותנה, הרי שלא ניתן להטיל על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות, ונדמה כי אין בענישה זו התאמה למצבו האישי והמשפחתי אשר צוין באריכות לעיל.

בסופו של יום, אשתמש בסמכותי על פי החוק ואקבע כי הנאשם השתקם חלקית וישנו סיכוי של ממש כי יוסיף וישתקם בעתיד, משום כך אני קובע כי מקומו במתחמי הענישה אשר צוינו לעיל לא יעמוד עוד על חלקם העליון כעבריו-רצידי ויסט אלא, בחלקם התחתון של מתחמים עונשיים אלו כמי שזכאי שיראו אותו כאדם בעל אופק נורמטיבי נכון וראוי.

בשל השקפה זו, הרי שמתחמי הענישה כולם יחפפו האחד אל משנהו וכך גם המאסרים המותניים התלויים ועומדים נגד הנאשם. סופו של יום, יוטל על הנאשם עונש של מאסר בפועל אך רובו ככולו יחפוף לימי מעצרו, כך שיהיה בידו סיפק להמשיך בחייו כאדם נורמטיבי וללא מפגש עתידי עם הפשע ועם מיצגיו.

בחנתי את כל השיקולים הצריכים לעניין, את חלוף הזמן, את הודאתו, גילו ועברו הפלילי, הנזקים שגרם במעשיו וכן את יתר השיקולים המובאים לעיל, ואני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. עשרה (10) חודשי מאסר בפועל ממש בניכוי ימי מעצרו בכל התיקים אשר צורפו. ככל שתיוותר יתרה לריצוי- הנאשם יתייצב לריצוי יתרת מאסרו ביום 1.7.20 עד לשעה 10:00 בבית המעצר "ניצן" אשר בעיר רמלה.

2. אני מפעיל בזאת את המאסרים המותנים אשר הוטלו בת"פ 57932-03-15 וכן בת"פ 326-09 וזאת בחופף לכל עונש אחר אשר הוטל במסגרתו של תיק זה.

3. ששה (6) חודשי מאסר אשר לא ירוצו אלא אם יעבור הנאשם על אחת מן העבירות בהן הורשע וזאת תוך 3 שנים מהיום.

4. בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם אשר צוינו לעיל, ועל אף היות חלק מן העבירות המיוחסות לו כאלו שמניע כלכלי עומד בבסיסן- לא ראיתי להטיל עונש הכולל קנס או פיצוי.

5. התחייבות בסך 10,000 ₪ שלא יעבור כל עבירת אלימות או רכוש או עבירות המנויות בפקודת הסמים המסוכנים, וזאת תוך שנתיים מהיום. ההתחייבות הוסברה לנאשם והוא הבין אותה ואת השלכותיה.

6. המוצגים בתיק יחולטו או יושמדו וזאת על פי שיקול דעתו של רשם המוצגים.

עם תום ההליכים- יתומו הליכי השחרור וכך גם יפוגו הערבויות. ההפקדות תוחזרנה לנאשם בכפוף לכל דין ולאחר שיתייצב לריצוי עונשו, ככל שתיוותר יתרה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א טבת תש"פ, 08 ינואר 2020, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.